

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

De Postrijder verschijnt 's dinsdags 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr.
Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per drukregel.

TONGEREN, DEN 16 MEI.

De heeren Frère en Guillery hebben hun comedie geëindigd: Na zich, als geroote helden... van den theater, met pistool of degen te hebben bedreigd, zijn zij, voor het neervallen der gordijn, in malkanders armen gevallen, om zich den verzooningskus te geven.

Als christenen, juichen wij deze wederzijdsche overeenkomst toe, alhoewel zij niet uit een christelijk grondbeginsel, maar enkel uit partijbelang, is voortgesproten. Zich niet verzoenen zou, bij het aankomen der kiezing, eene groote politieke fout geweest zijn, welke de katholieken te hunnen voordeele zouden kunnen exploiteeren hebben, zegt de *Etoile belge*. En de *Etoile belge* heeft, dezen keer, wel tweemaal gelijk. Nogtans, deze verzoening kan den slechten indruk niet uitwissen, welke de uitdaging, op het publiek heeft te wege gebracht. In de oogen van het volk zijn en blijven de heeren Frère en Guillery als tweevechters gebrandmerkt als wetgevers, die zelve de wet niet de voeten vertreden!

Onder zedelijk opzicht, is dat incident dus ten hoogste betreuwenswaardig en doet onze wetgevende vergadering diep vallen in de achtung der burgers.

Betrekkelijk de liberale partij zal iedereen bekennen, dat het een doodsteek is, welken zij ontvangt van haar eigen opperhoofd, die voortaan als een ernstig man niet meer kan gerekend worden.

Voegen wij hier nog bij dat ook onder stoffelijk opzicht, dit incident heeft te beknibbelen laat. Dank aan deze twee theaterhelden, is eene reeds te lange politieke discussie, gedurende tweemaal vier en twintig uren moeten opgeschorst worden. Welnu, twee verlorene zittingen kosten — om niet te overdrijven — ten minste TIEN DUIZEND francs aan de schatkist. Is het niet wat duur betalen een comedie, dat eindigt met het spreekwoord: *de sop is de kool niet waard!*

De « liberalen » hebben alweer wat uitgevonden. De schuld van den twist, die in de Kamer verleden vrijdag heeft plaats gehad, is... aan de katholieken te wijten.

Het is Wasseige, die de heeren Frère en Guillery in het barnas heeft gejaagd, evenals het Wasseige was, die met eenen enkelen blik de treinen op den spoorweg deed verongelukken!

De partij « van het licht » houdt zich zelfs niet te vreden met die beschuldiging te doen, zij voegt er nog bij, dat de heer Wasseige den twist met voorbedacht, langen tijd voorop, beraamd heeft!

Ergo — het is de heer Wasseige, die Bara doen zeggen heeft tegen den heer Dumortier: *Gij hebt er om gelogen?*

Die Wasseige is toch een verschrikkelijke vent! Hij doet de menschen al zeggen wat hij wil...

Als de « liberale » pers is toch een gestig ding, als zij, met den meesten ernst van de wereld, de menschen wil wijs maken, dat de kiekers hooi eten.

Iets over de aanstaande Gemeente-kiezing.

Verleden maandag had er nog iets anders plaats dan eene algemeene bedevaart naar Scherpenheuvel.

De liberalen hielden dien dag te Tongeren, in den *Café Tongrois*, eene bijeenkomst waaraan zij den naam van meeting gaven.

Het *waarom* daarvan begrijpen is niet moeilijk.

EENE

Geheime Ontdekking.

GESCHIEDENIS VAN EEN ONTDEKTE MISDADIGER.

(2e VERVOLG.)

Niemand, al is hij ook nog zoo rijk, zal licht voor eene waarde van 2000 p. st. aan zilver opgeven zonder eenige poging in 't werk te stellen, om ze terug te krijgen, vooral wanneer dit zilver grootendeels bestaat uit oude familiestukken, die dus niet door andere kunnen vervangen worden. De heer Winter nam derhalve met mijn plan genoegen; ik zou voorloopig in zijne dienst treden. Softly zou over veertien dagen zijne dienst verlaten, en daar dit mijne eerste plaats was als keldermeester, daar ik tot nog toe slechts, zoo als het heette, was werkzaam geweest in de nederige betrekking van heerenknecht, moest ik terstond mijne nieuwe betrekking aanvaarden ten einde mij met de werkzaamheden, daaraan verbonden, vertrouwd te maken, onder de zorgvuldige leiding van mijnheer Softly.

Alvorens te vertrekken, werd ik voorgesteld aan den keldermeester en aan de huishoudsters. Zij ontvingen mij zoo beleefd en welwillend mogelijk en wel voornamelijk Softly zelf: hij was blijde, zeide hij, dat zijn heer mij had aangenomen, hij twijfelde er niet aan of ik zou hem wel bevallen; het was voor mij eene goede dienst, en, wat hem betreft, hij zou mij met het grootste plezier van de wereld inlichten omtrent de eigenaardigheden van mijn nieuwen meester; en meer dan dat, daarvan was hij zeker, zou ik niet noodig

Twee of drie maal reeds hebben de liberalen hunne partijgenegen uitgenoodigd om naar de liberale associatie te komen. De menschen van Tongeren hebben de liberalerij uitgelachen en zijn thuis gebleven. — Zij hadden geen ongelijk.

De liberalen hebben dan iets anders moeten bedenken. Wijl de burgers van Tongeren, zeiden zij, niet naar onze associatie willen komen, zullen wij het ding eenen anderen naam geven. Een meeting dat heet zoo wat den schijn van eene onpartijdige bijeenkomst te zijn; wij zullen het kind *Meeting* heeten en zoo zullen wij er den burger wel naar toe krijgen.

Zoo gezegd, zoo gedaan. Verleden maandag dan, bij het vallen der districten, trok al wat liberaal heet, de Kielestraat in. Het publiek was weinig talrijk en vooral weinig uitgekozen.

Wilt gij nu eens weten wie daar het woord genomen heeft. Ik laat u raden tot morgen vroeg, dan vindt gij het nog niet. Het eenvoudigste zal zijn van het u maar te zeggen. De voornaamste redenaar was niemand anders dan M. Perreau, oud voorzitter van de katholieke associatie, thans liberale burgemeester van Tongeren! Die politieke windhaan nam het woord om aan de burgers van Tongeren te keeren hoe zij zich in het politieke leven moeten gedragen! Die draaijer, die zijne broeders den rug toonde en naar den vijand deserteerde op het oogenblik dat er moest gestreden worden, die gaat aan de kiezers van Tongeren de getrouweid aan het vaandel prediken! En rond dien valschen propheet stonden eenige dozijnen onnoozelaars met openen mond te luisteren zonder dat een enkele gezond verstand genoeg had om aan onzen diepgevallen burgemeester te doen begrijpen dat het gevoelen zijner eigene eer hem een plicht maakte van te zwijgen en in zake van kiezingen de aandacht niet op zich te roepen.

Wilt gij nu weten wat die kazakdraaijer daar zoo al vertelde? Aan de onnoozelaars die daar bijeen gekomen waren om zich door de liberaal te toonen, verklaarde hij dat hij katholijker was als alle katholieken van Tongeren, katholijker zelfs als de bisschop van Luik! (Houdt hem tegen, houdt hem tegen!)

Hij die over enige maanden, de ongodsdienstige begrafenissen van eenen vrijdenker bijwoonde, hij heeft bloedige tranen gestort over het verwijderen van den priester en van het kristelijk onderwijs uit de scholen! Hij heeft, ik weet niet hoeveel brieven aan den bisschop geschreven, om te vragen dat er toch in Gods name een nieuwe professor van godsdienst in het collegie genoemd worde. En dat heeft die goede en aardige M. Perreau gedaan in het belang van den godsdienst, uit vrees dat de schoolkinderen hunne godsdienstige plichten zouden miskennen; maar de bisschop heeft geweigerd eenen opvolger aan den heer Mievieus te benoemen!

Sappermilnondepieseling, zeiden de gapende omstanders, als Perreau niet leerde Mgr de Montpellier zou waarachtig het geloof laten verloren gaan. Wie zou dan niet voor de liberalen stemmen! En daarmee drie-en-twintig per cent verhooging op de belastingen! *Vivat M. Perreau!* (Langdurig handgeklap).

Nu was het de beurt van eenen anderen spreker. M. de Baron — hij laat zich baron heeten — staat op. Wat taal die mensch spreekt is moeilijk te zeggen. Alles wat ik weet dat is dat de kikap

hebben, want ik zou wel genoegzaam met mijn vak vertrouwd zijn, daaraan twijfelde hij geen oogenblik. Waarop deze zijne gunstige meening omtrent mij stunde, zou ik moeilijk kunnen zeggen; maar hij was zeer beleefd, dat is waar, en buitendien was hij juist zoodanig als ik hem mij al bij voorraad had voorgesteld. Hij was ongeveer vijftig jaren oud, kort van gestalte, krachtig van lichaamsbouw en rood van gelaatskleur; zijn hoofd dat reeds vrij kaal was, had maar luttel vlokken, roodkleurige haren, en hij had grijze oogen, die altijd rusteloos op- en neer rolden en geen oogenblik op het zeldzame voorwerp gevestigd bleven. Ik zou niet naar waarheid kunnen getuigen, dat hij mij nooit in het gelaat zag want dat deed hij zeer dikwijls wanneer ik hem niet aanzag, doch hij trachtte mijne blikken zoo veel mogelijk te ontwijken daar hij, op het oogenblik dat ik hem gadesloeg, zijne oogen, om zoo te zeggen, onmiddellijk terugtrok, om ze weder op mij te vestigen, zoodra hij de kans daartoe schoon zag.

Zijne vrouw was klein van gestalte en een weinig stijf en algemeen in hare manieren; zij had minder eigenaardigheden dan haar man en was blijkbaar voor zoo verre ik dit meende te kunnen bepalen, aan hem zeer onderdanig.

Ik moest dien avond naar Londen terugkeeren, om mijne kleederen te halen, en den volgenden dag zou ik te Northcourt weder komen, om mijne nieuwe betrekking te aanvaarden.

dien M. de Baron (?) verleden maandag verkocht heeft, vrij en onafhankelijk is van alle regels der spraakkunst. Dat belet niet dat de gapende omstanders hem alweer daverend toegejuicht hebben. Want die liberalen zijn altijd gereed om voor alles en voor niets in de handen te klappen.

M. de Favereau is sedert kort voorzitter benoemd van de liberale associatie van Tongeren. Er is op dit oogenblik eene kwestie waarover alle liberale associaties van het land eensgezind zijn, namelijk de afschaffing der wet van 1842 en de uitsluiting van den priester uit de school. M. de Favereau denkt over het vraagstuk van het onderwijs niet anders dan alle andere liberalen van het land. Het is niet mogelijk dat hij, en alle andere liberalen die daar tegenwoordig waren, niet inwendig geprotesteerd hebben tegen de woorden van M. Perreau, wanneer deze sprak van de noodzakelijkheid van het godsdienstig onderwijs.

Men herinnert zich inderdaad hoe en waarom de priester het collegie verlaten heeft. Enige professors van ons voornaamste onderwijsgesticht hebben deel genomen aan de ongodsdienstige begrafenissen van den opsteller der *Fedette*. De heer abt Mievieus heeft geweigerd zijne lessen te geven in een gesticht waar zulke schandalen toegelaten werden, en de gemeente-raad, M. Perreau aan het hoofd, heeft zijne volle goedkeuring gegeven aan de professors die met de vrijdenkers medegedaan hadden; hij heeft ongelijk gegeven aan den abt Mievieus!

Neen, heeren liberalen, zoo handelt men niet wanneer men inderdaad het godsdienstig onderwijs in onze scholen wil handhaven. Alles wat gij mijnheer Perreau daar verleden maandag hebt laten vertellen dat is slechts om poeder te werpen in de oogen der onnoozele lieden die u omringen.

Op het einde van zijne redevoering heeft M. de baron laten hooren dat hij, die reeds president van den Casino is, ook heel goed op zijne plaats zou zijn op het stadhuis. Ik wed tien tegen een dat die slimme de kandidatuur voor den gemeente-raad aanneemt als iemand ze hem wil aanbieden. De gapende handklatsers, die voor niets anders daar waren dan om M. den baron te doen moesseeren, hebben op nieuw toegejuicht dat het een plezier van zien en hooren was.

Nog twee redenaars hebben het woord genomen om elk op zijne beurt een herward en opgestoofd artikel van den *Tongrois* op te zeggen. De proza van den *Tongrois*, die onder letterkundig opzicht niets te verliezen heeft, heeft ook niets gewonnen met door het keelgat van die twee jongens te gaan. Het was den zellenden doodsversleten rumber die honderdmaal weerleed en overloep geworden is.

De nitslag is dat alle kiezers verzoekt zijn voor den liberalen kandidaat te stemmen, al was die kandidaat zelfs de slimme baron de Favereau!

Ik weet niet welke gedachte die liberale heeren zich van de burgers van Tongeren maken. Al wat ik weet dat is dat zij zich grootelijks vergissen, indien zij meenen dat de Tongeren zich nog gelijk over twee jaren zullen laten voorbij praten. Neen, schoone jongens, die tijd is verdwenen. De kiezers van Tongeren hebben u aan het werk gezien. Over twee jaren moest gij alles hervormen; er was niets meer wat deugde, de lasten gingen verminderd worden, de onpartijdigheid ging in voege komen, de partijgeest ging eene kringing. Twee jaren reeds zijt gij, liberalen, aan het roer

wel wist dat er sprake van geweest was. De reden waarom ik de zaak op deze wijze overleed had, was deze, dat hij geen de minsten argwaan mogt opvatten aangaande mijne plotselinge indienststelling.

Ik gaf den heer Winter mijne verwondering te kennen, toen ik vernam dat Softly zijne dienst zou verlaten: zulk een oud uitmuntend bediende, zeide ik, zou hij wel zeer missen. Dat zou ook werkelijk het geval zijn, hernam hij, maar hij wilde hem niet in den weg staan om vooruit te komen in de wereld, want hij, Softly, had zich nu eenmaal in het hoofd gesteld, dat hij in Australië fortuin zou maken en dus zou hij daarheen vertrekken. Hij geloofde niet dat jufvrouw Softly bijzonder met het plan van haren man was ingenomen, doch hij had haar, meende hij, daartoe overgehaald en hij hoopte dat zij in hune onderneming slagen mogten, want het waren een paar brave lieden die hem en zijn gezin vele jaren lang trouw en eerlijk gediend hadden.

Sedert hoe lang is dat plan om naar Australië te gaan wel bij Softly opgekomen, mijnheer Winter? vroeg ik.

— O, al sedert enige maanden: ja het zal wel al zes maanden geleden zijn, zoo niet langer dat Softly er mij het eerst van sprak. Die arme knaap, ging hij voort, hij wilde het geheele plan bijna laten varen, toen die diefstal pleegde was. Hij heeft mij aangeboden hier te blijven en mij voor niet te dienen, tot dat hij het verlies van dat zilver vergoed had, indien hij zoo lang in leven mocht blijven; ja zelfs wilde hij mij en zijne vrouw, tijdens zij in mijne dienst waren, hadden overgegaard, om den diefstal van het zilver goed te maken, omtrent welk feit hij zich zelve gedurig verwijtingen deed, ofschoon, naar ik meen,

en de goede lieden die u hune stem gegeven hebben, staan nog te kijken om uwe groote hervormingen te zien aankomen.

Excuseert nogtans, de stadswallen zijn afgebroken. Dat is het werk der liberalen. Maar als men dat gek werk van het begin tot het einde nagaat dan moet elke kiezer die zijne stem aan die liberale afbrekers gegeven heeft zich de borst slaan en met het rood der schaante op het aangezicht bekennen dat hij voor een deel de verantwoordelijkheid van die knoeierij draagt.

Andere steden en namelijk Hasselt, hebben ook hune stadsmuren afgebroken en zeer fraaije wandelingen of boulevards rond de stad geleid. Maar daar heeft het stadsbestuur het anders aangelegd dan bij ons. Daar is men begonnen met een plan der werken te maken, daar moet geen steen geroerd worden dan volgens het plan, daar wist men, alvorens beginnen te breken welke grond men wilde behouden, welke parcellen men ging verkoopen en op welke punten men den grond moest verhoogen of lagen. Ook heeft men te Hasselt een heerlijk werk gemaakt, een werk dat tot verwondering aan alle vreemdelingen dient.

Te Tongeren hebben onze liberale het heel anders aangelegd.

Onder het vorig bestuur had M. Pousset een heerlijk plan vervaardigd. Dat plan is nooit definitief aangenomen geworden omdat deszelfs uitvoering te groote kosten zou veroorzaken.

Onze liberalen komen nu aan het roer. Zij ook nemen het plan van M. Pousset niet aan. Maar zonder naar plan of bestek te vragen, zonder te onderzoeken welke onkosten er uit hune handwijze zullen spruiten, zonder te weten wat zij in plaats der afgeworpen muren zullen zetten, beginnen zij te breken en af te werpen alsof zij de stad stormenderhand ingenomen hadden.

En ziet eens hoe dom die werken uitgevoerd worden.

Eerst begint men te breken aan den kant van Luikerpoort. Nauwelijks is men daar aan den gang of men loopt naar de Kruispoort. Kruispoort ligt omverre, dadelijk valt men de Steenderpoort aan. Op geen dezer drie punten zijn de werken voltrokken en daar op eens gaat men den muur afbreken aan de Moorepoort. Zoo zit men op vier of vijf plaatsen te gelijk aan het afbreken, zonder dat men op een enkel punt iets voltrokken heeft, zonder zelfs dat men weet wat men maken wil.

Wat zal hier van het gevolg zijn? Wanneer men op het einde der afbrekerij zal zijn; wanneer onze wallen en onze muren geheel ter aarde zullen liggen; wanneer men eindelijk iets definitiefs zal willen maken, dan zal men toch wel gedwongen zijn een plan te vervaardigen, en meent gij niet, lezers, dat het dan veel moeilijker zal zijn dan heden om een goed plan te maken? Meent gij ook niet dat de onbedachtzaamheid van ons liberaal bestuur voor gevolg zal hebben dat de werken oneindig meer geld zullen kosten? Want men moet noch verstand noch rede hebben om niet te begrijpen dat in het uitvoeren van zulke werken, — indien men iets betamelijks wil maken, — de grond op de eene plaats hooger of lager moet zijn dan op de andere. Bestond er nu een plan, dan zou men te gelijktijd dat men afbreekt,

zonder eenigen grond. Het spreekt echter van zelf, dat ik van dat alles niet hooren wilde, maar toch bestadigd 't wel voor den man; die arme Softly!

Ik hield mijne opmerkingen voor mij en kort na mijn onderhoud met Softly en zijne vrouw maakte ik mij gereed om te vertrekken, terwijl ik het welwillend aanbod van den heer Winter, om mij in zijn rijtuig naar de statie te laten brengen, van de hand wees. Ik verlangde een paar uren volkomen alleen te zijn, weshalve ik, na ongeveer den afstand naar de statie over de heft te hebben afgelegd, den rijweg liet liggen en een boschje insloeg, waar ik mij, een beschaduid plekje uitgekozen hebbende, onder een hoogen ouden beuk, wat nederveide, om mij een weinig te verkoelen en na te denken over hetgeen mij verder te doen stond. Op deze wijze op mijn gemak uitrustende van de geweldige hitte en het stof van den weg, was het niet onnatuurlijk dat ik in slaap viel, ook mocht ik een tijd lang slapende hebben doorggebracht, want toen ik weder wakker werd, neigde de zon ten ondergang en de boomen wierpen lange schaduwen op de tegenoverliggende hoogten. Juist keek ik op mijn horlogie om te zien of ik den trein, die om elf acht van Gravelly vertrekken moest nog halen kon, toen ik het geluid vernam van naderende voetstappen en tevens het geluid eener mannestem duidelijk onderscheiden kon. Die stem herkende ik terstond als die van Softly. Er was iemand met hem die hem antwoordde, doch die stem was mij vreemd.

Er liep een voetpad door het boschje, dicht voorbij den ouden beuk, waaronder ik lag en dit pad schenen de beide mannen met elkander pratende te volgen. Ik kon het niet zien, daar zij door het struikgewas voor mijne blikken verborgen bleven doch naar mate zij naderden kon ik duidelijk